

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nvt.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Glasil

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Volitev v III. okraju (Sv. Ivan).

Pri sv. Ivanu (na Frdeniču) se je včeraj vršil shod volilcev, katerega se je udeležilo veliko število zavednih volilcev in na katerem je zmagala rodoljubna zavest in ljubezen do te naše slovenske zemlje.

Na shodu je bil navzoč tudi gospod Ante Jakič ter je odstopil od kandidature. Ta svoj odstop naznanja volilcem tudi s posebno izjavo, katero priobčujemo niže doli in katero je politično društvo »Edinost« vzelo na znanje, kar prijavlja v svojem doli sledečem dodatku na izjavo gospoda Jakiča.

Pridržuje si, da pozneje nekoliko podrobneje sporočimo o včerajšnjem shodu, priobčujemo za danes omenjeno izjavo in dodatek:

Volilec III. okoličan. okraja!

Na štirih volilnih shodih ste me jednoglasno in lastnovoljno proglasili kandidatom za predstoječe občinske volitve, ne da bi se Vam bil jaz ponujal, kakor Vam je to znano.

Proti tej kandidaturi, proglašeni brez sodelovanja političnega društva »Edinost«, se je poslednje uprlo ter izrazilo željo, da se Vi volilci podvržete disciplini.

O proglašenju moje kandidature dali smo si častno besedo, da ostanemo verni eden drugemu.

Ko ste pa videli, da se politično društvo protivi moji kandidaturi, ter da bi se znala vsled tega rušiti disciplina, vsled česar bi nastala nevarnost, da prodre italijanski kandidat, prosili ste me, naj Vas odvežem od dane mi besede.

Vrhu tega mi je še od spoštovanega istrskega hrvatskega rodoljuba, dr. Matka Laginje, došla naslednja brzogovorka:

»Disciplina slovenske stranke zahteva, da se takrat odrečete kandidaturi. Vaši volilci, ako jim izrazite to moje dobro premišljeno željo, gotovo privole v to.«

Ozirom na vse to in ker mi je v prvi vrsti na tem, da narodna stvar ne trpi škode vsled nastalega nesporazumljenja v lastni stranki, izjavljam, da

Vas, častiti volilci, odvezujem od dane mi besede ter Vam priporočam, da složno volite kandidata, katerega s dogovorno s političnim društvom »Edinost« proglasili na včerajšnjem shodu na Frdeniču v osebi g. dr. Gustava Gregorina, odvetnika v Trstu.

Zahvaljujem se Vam o tej priliki za skazano mi zaupanje.

V TRSTU, dne 20. aprila 1903.
Ante Jakič.

Z iskrenim zadovoljstvom jemljemo na znanje gornjo izjavo gospoda Jakiča, kateri je s svojim korakom pokazal, da mu je v prvi vrsti na srečo narodna korist, ki je podredil svojo osebo in s čemer je dal volilec izgled narodne discipline. Na volilcih je sedaj, da sledé temu vzgledu in oddajo složno svojo glasovo na včerajšnjem shodu postavljenemu kandidatu.

Pol. društvo »Edinost«.

Ali je res potrebno?

(Iz učiteljskih krogov.)

Kaj pa? — No, nemščina namreč, kakor občevalni jezik slovensko-laškega deželnega učiteljskega društva na Goriškem. O tem vprašanju se je razpravljalo že pred letom, ko je bil takratni predsednik, Nemeš po rodu in mišljenju, razbojnal, da je zborovalo isto društvo »unter deutscher Flagge«. Za takrat se je bilo obsodilo nemškutarenje tega društva.

Opravičevalo se je takratno postopanje, s tem, da je bil predsednik tuje, Nemeš, ter da je društvenikov, ki ne umejo obeh deželnih jezikov.

Razloga držita seveda, kolikor toliko, t. j. malo več, nego — nič. — Nemeš-predsednik je šel, ali žajim ni odšla tudi nemščina iz deželnega društva. Ostal je torej le še drugi razlog, da se nahajajo učitelji, ki ne umejo slovensčine in laščine ob enem. To pa nikakor ne drži toliko, da bi se moralo dajati nemščini tako odlično mesto. — Krivda zadevle še v glavnem dosedanjega predsednika Slovenca, ki je ostajal trdovratno pri nemščini, ki nikakor ni potrebno potrebna. To se je pokazalo na znanem zaupnem shodu v Gorici. Nemščine sta se posluževala le predsednik Rejt in deželni odbornik Beruš! Vsi drugi so govorili v

slovenskem in laškem jeziku in razumeli smo se popolnoma.

To je zadosten dokaz, da nemščina ni neobhodno potrebna v deželnem učiteljskem društvu na Goriškem; ampak narobe, da se tudi brez nemščine izhaja ravno tako dobro in še boljše nego žnojo. Čemu se je torej poslužuje?!

Društvo ima dva tajnika, jednega Slovenca, drugega Laha. Ali bi bilo težavno, ako bi vsak pisal v svojem materinem jeziku? Nikakor ne in tudi stroškov bi ne bilo posebnih s tem. Manjkalo je le dobre volje. In nekako trmoglavost se je hotelo ostati pri koraku, katerega je uvelo prvo predsedništvo v nemških rokah.

Naše mnenje je bilo in ostane, da mora zginiti nemščina iz deželnega učiteljskega društva in sicer na vsej črti.

Izkušnja je pokazala, da kljubu predsednikovi nemščini so se vršile debate večinoma v deželnih jezikih, kajti večina društvenikov ni hotela posnemati predsednika, ampak se je posluževala materinščine ter je le radi ljubega miru prenašala nepotrebno nemškutarenje.

Ako je trebalo tolmačenja, vršilo se je že doslej po podpredsedniku, ali katerem odborniku.

V odborovih sejah in na občnih zborih torej se nemščina prav lahko opusti brez škode na stvari.

V pismenem občevanju z društveniki je še lažje posluževati se materinščine, ker imata opravljati ta posel oba tajnika, ki sta vzeta iz obeh narodnosti.

Po vsej pravici pa je umestao ogorčenje slovenskih javnih narodnih glasil, da se jim pošiljajo nemška poročila. Neizprosno boj se ljje za slovensko uradovanje in sicer z vsemi uradi v deželi. Nezmislno bi bilo, ako bi ista narodna glasila molče sprejemala nemška poročila od slovensko-laškega deželnega učit. društva.

Tistih par vrstic bi pač lahko napisalo društvo v obeh deželnih jezikih! Ali pa je potrebna nemščina v vlogah na oblastni? Nikakor ne!

Tudi to hočemo dokazati.

Ko je bilo društvo v nemščini ušlo prošnje na deželni zbor goriški za zboljšanje pravnih razmer učiteljstva, imela je prošnja isti uspeh, kakor poprejšnje prošnje v deželnih jezikih. Tudi na deželni zbor bi se moralo vlagati le v deželnih jezikih, kajti od nobene strani se ne pušča nemščina v deželno zbornico.

Vloga na c. kr. šolske oblasti so še najmanje umestne v nemščini, ker nemščina ni deželni jezik! Nekdaj se je šopirila po naših c. kr. uradih jedino le nemščina vsaj za slovenski del dežele. —

Ta pogled je trajal le za trenotek, a bil je jezen in zloben.

V tem je lakaj naznanil obed. Mikolaš je prepuzil grofu, da vodi Vando, Tomica je vzel Angležkinjo, a Ritter von Beben se je ponudil Hildi.

— A mi dva sva ostala — je pripomnil Mikolaš Levu in se mu obešil pod pazdubo. — No, ali se stari magnificus — še ni odločil? Naj se požuri — je govoril Mikolaš, ko sta odhajala v obedovalnico.

— Zdi se mi, da moj oče gotovo ne bo hotel.

— Ne bo hotel? Dajte, razjasnite mu — no da — stari ljudje so taki.

— Ali tudi jaz nisem za prodajo.

— Vi da niste? Ne govorite mi. Jaz tega ne verujem. Meada vendar niste na glavo pali. Kaj mislite — gospod moj — vi napravite divno kupčijo.

— Res je — od strani materijalnega interesa ni dvomiti na tem — ali z druge strani — naša mati ne želi — starko — bi seltev ubila — ne — ne gre.

Koliko truda je trebalo, da se je doseglo sedanje, vsaj delno uradovanje v slovensčini! Poskušalo se je uvesti nemško uradovanje tudi c. kr. okr. šolskih svetov s šolskimi vodstvi.

Niso še davno minoli časi, ko se je hotelo utihotapiti nemško dopisovanje vsaj v nekaterih okrajih. Na Krasu in Tolminskem bi vedeli o tem kaj več poročati.

Ali bi se ne zgodilo lahko, da bi poskusili c. kr. okrajni šolski sveti posnemati deželno učiteljsko društvo ter bi začeli zopet uvajati nemščino kakor uradni jezik s šolskimi vodstvi.

Logično ne bi mogli prigovarjati takemu koraku, kajti, ako se poslužuje učiteljsko društvo nemščine za občevanje med seboj, toliko laže zahteva to kak nemški birokrat, ako bi prišel na krmilo okrajnega glavarstva, kakor je bil tu in tam v komaj minolem času!

Da: tudi iz oportunitizma ne kaže posluževati se nemščine niti s c. kr. deželnim šolskim svetom in niti ne s c. kr. nameštvo! Dosedanje nemškutarenje ni rodilo za učiteljski stan nikakih koristi. Z nemščino so vabili c. kr. namestnika na shod v Gorico, a kljubu nemščini ni bil došel, niti poslal koga drugega mesto sebe!

V nemščini se je prosilo za avdienco pri c. kr. namestniku, ko se mu je imela izročiti nemška spomenica o sedanjem položaju učiteljskega stanu; a pomagala ni nemščina najmanj, kajti c. kr. namestnika ni našla deputacija doma niti istega dne, ko jej je bila dovoljena avdienca! Čemu torej rabiti nemščino? Proč žnojo!

Politični pregled.

V Trstu, 20. aprila 1903.

O položaju. Izviševalni odbor moravske ljudske (mladočeške) stranke je imel v soboto v Brnu svojo sejo, v katero je došlo posebno mnogo članov z dežele. Po večurni debati so vsprejeli nastopni sklep: »Seatava in značaj sedanjega vladnega zistema, posebno pa načelno odrekanje enakopravnosti in nezadovoljevanje kulturnim potrebam češkega naroda, zahteva, da češki poslanci tudi nadalje vstrajajo na najodločnejše opozicijski in stalni stališču nasproti vladi. Način, kako bodo uveljavljali to opozicijo, ostane prepuščen državnoborskemu češkemu klubu, ki je postopal in postopa z ozirrom na blaginjo češkega naroda in do katerega gojimo popolno zaupanje. Izvrševalni odbor obžaluje zmešnjavo v češki javnosti, ki more donesti le sovražnikom dobička na škodo češkega naroda. Resnost časa zahteva popolno solidarnost in složnost v državnozbor-«

— To so otročarije! Ko se je nadejati tisočev, ko imajo v enem hipu nhati vse neugodnosti gospodarstva — tedaj ni smeti več gledati na malenkosti.

Lev mu v srečo in dajal prav, ali ni znal protiviti se mu. Ni en razlog mu ni prišel na misel, da se je postavil Mikolašu nasproti.

Na obedu je Lev sedel med Mikolašem in malo črku. No, Vanda se je v razgovoru obračala največ do njega, da-si jej je on odgovarjal le po sili. Razgovor se je vodil na sploh in Mikolaš si je prizadeval, da je bila zabava splošna. Vanda se je manje brigala za to. Vebina pogovorom je bila Levu zoperna do dna duše. Govorilo se je o dunajskih glediščih, o peštanskih gradbah, o nekaterih zagrebških damah in njihovih toaletah — in razprla se je dolga debata o cesarski rodbini, ko so Bebea, Vanda, Angležkinja in Mikolaš pripovedovali tako, kakor da so vsaki dan s to najvišjo in visoko gospodo in kakor da so obveščeni o najintimnejih podrobnostih. (Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Episal Kaaver-Šandor-Gjalski; prevel M. C. XXVIII.

— No, vse eno. Sicer pa do te prigodne pesmi ne pride tako hitro. Jaz se ne mislim tako hitro odreči svobode. Jaz se moram poprej navziti deklitva! No — kaj sem vam hotela reči poprej? — Da — vaš prijatelj Rakoci mi nič prav ne ugaja. Eatre nous rečeno — Žid od glave do pete — jaz pa Židov ne morem trpeti.

Lev se je moral začuditi. Vanda je bila namreč po očetu in po materi židovske krvi. Mikolaš je bil sicer rojen že od krščenege očeta, a žena se je dala krstiti pred poroko. Ni mogoče, da ne bi bila Vanda vedela za to. Ali — poturica je hujša od Turka! Pokrščeni Židje so najhujši antisemitje! — je pomrmal Lev sam sebi in bilo mu je nekako težko in še bolj neprijetno. »Čemu se mu bliini in se mu skriva?« — je govoril sam

sebi, gledajoči od strani na krasno dekleco, ki ga je gledala iskreno in brez vsacega vznemirjenja, nadaljevala celo neslane šale proti Židom, naučene od Barkoviča. »A ta lepota, ki te tako povzdiga in do katere toliko držiš, daje ti prezirano židovsko plemo!« — je mislil Lev pri sebi neprestavo.

Slednjič je prišel Mikolaš — sicer ne v frišni srabei, ali v črni sukaji in belim ovratnikom. Še na pragu med portijero mu je izgledalo lice mračno in odurno in se je nekaj obregnul na Hildo, ki je bila šla za njim ali šin je stopil v salon, razvedrilo se mu je lice in nategnilo v dobrodušen nasmeh. Svojima kratkima nožicama je šel od enega gosta do drugega in vsakemu je ponudil svoje tolste mastne prste, s katerih so se bliskali brilijanti. Najprej je poljubil roko Vandi — kakor da je ptuj kavalir — in potem jo je cmoknil še na čelo.

— Oprostite gospo! — tudi ti, Vanda, ne jezi se — ali pošta je bila danes velika — milijon pisem — in važnih — iz — tu je ustavil besedo, pogledši v naglici na Leva.

skem klubu in trdno združenje vseh patrijotov in naprednih ljudi v vsaki deželi češke krone in v vseh teh deželah skupaj. Izvrševalni odbor pozivlja poslance, naj delajo na to, da se bo vpliv češke politike odsejal v večji meri posvečal moravskim in šlezjskim stvarim. Z ozirom na te okolnosti odpošlje izvrševalni odbor na shod zaupnih mož, dne 26. t. m. v Prago, ne le poslance, ampak tudi zaupnike.

Tenor tega sklepa je vsakako ugoden za vodstvo oficijelne češke politike. Če uvažujemo dejstvo, da vna češka javnost v kraljevini češki posveča največjo pažnjo razvoju stvari v pokrajini-posestvih in da je v obče pripoznan princip brezpogojne solidarnosti med obema deželama, potem je pričakovati, da bo mnenje zaupnikov iz Moravske na shodu zaupnikov dne 26. t. m. precej težko in morda tudi odločilno padalo na tehtnico. Moravski Mladočehi izrekajo državno-zbornskemu klubu svoje zaupanje in hočejo, da se istemu tudi nadalje prepusti sklepanje glede taktike. Njihova beseda utegne pripomoči v to, da se v tem zmislu izjavi tudi veliki shod zaupnikov dne 26. t. m. v Pragi.

Ali eno je gotovo, to namreč, da javnost na Češkem je zazrjena nasproti vladi in da zahteva najstrože postopanje nasproti istej. Najverjetneje je torej to, da tudi v slučaju, da shod zaupnikov izreče vodstvu državnozbornskega kluba svoje zaupanje in mu prepusti dokončanje taktike: vendar dobi ta poslednji principijelno obvezo za nastopanje nasproti vladi.

Iz deželnega zbora štajerskega. Deželni proračun za leto 1903 izkazuje skupno potrebnost K 24.263.382. Pekritje znaša 13.750.979. Primanjkljaj znaša torej K 10.412.403, torej za 70000 K več nego v prejšnjem letu.

V finančnem odseku je izjavil poslanec Žičkar v svojem in v imenu svojih somišljenikov, da ne morejo glasovati za proračun, dokler bodo trajale germanizatorične tendencije deželnega odbora. Finančni odsek je sklenil z večino glasov predlagati deželnemu odboru, naj dovoli proračunski provizorij do koncem tega leta.

Istemu poslancu je pripadla naloga, da je tudi v zbornici sami oznočil stališče slovenske poslancev. Govornik je izvajal, da se z deželnimi dežarji, h katerim prispevajo tudi Slovenci, podpirajo pomembnejši zavodi in društva. Deželni zastop uraduje le nemški tudi s slovenskimi občini. V tem pogledu se Slovenci opravičeno pritožujejo tudi proti e. kr. oblastim. Govornik je opozarjal namestnika na povsem nekorektno postopanje okrajnih glavarstev, ki tudi slovenskim strankam pošiljajo nemške spise in povabila.

Na oporekanje v finančnem odseku od nemške strani, da bi bili tudi Slovenci na škodi, ako bi se proračunski provizorij ne dovolil, je odgovoril govornik: V vseh parlamentih sveta ni dolžnost manjšine, marveč večine zastopa, da skrbi za to, da se devoli proračun!

V seji dne 18. t. m. se je vršila volitev dež. odbora. Ena mesto so vendar tudi to pot prepustili Slovincem. Izvoljen je bil namreč zopet g. poslanec **Fran Robič** (iz kurije kmečkih občin).

Dogodki na Balkanu. Iz Petrograda poročajo, da je bila ruska javnost zadnje čase, in posebno po smrti konzula Ščerbine, zelo vznemirjena. Govorilo se je že tudi o bližnji vojni. Zopet drugi pa zstrjujejo, da Avstro-ogrski in Rusija pripravljata energično akcijo, da Turčiji pomoreti da zatre macedonsko ustajo in vpostavi mir v Albaniji in Stari Srbiji. Rusija da bo v ta namen mobilizirala svojo vojno mornarico v Črnem morju. Vsakakor da se nahaja v Rusiji stranka, ki bi hotela, da bi došlo do vojne med Rusijo in Turčijo, a ta stranka da ni v nikakih zvezah z rusko vlado, katera želi vzdržati mir in sedanje posestno stanje na Balkanu.

V soboto sta bila od sultana vsprejeta ruski poslanik Sinovjev in avstro-ogrski poslanik, baron Calice. Zahtevala sta ona takojšnjo in popolno izvedenje predloženih reform. Istega dne dospel je v Yidz Kiešk protest uglednih Albancev iz Skadra proti ustanovitvi novih sodišč in uvedanju reform.

Te dni se je pri Košani (vilajet Skoplje) dogodil nov spopad med 40 bolgarskimi ustaši in turškimi četami. V tem spopadu je bilo ubitih osem Turkov.

Tudi v okraju Petrič (vilajet Solun) in v okraju Florina (vilajet Monastir) so se

ustanovile nove ustaške čete. Turške oblasti odposlale so tja vojaštvo.

Včeraj je došla v Carigrad ruska vojna ladija »Donec«, na kateri se nahaja truplo umorjenega konzula Ščerbine.

Slovenska delegacija. Kakor znano, je bil štajarski poslanec vitez Berks izstopil iz »Slov. zveze« in je potem ostal takojmenovan »divjak«. Nedavno temu pa je krožila po listih vest, da je rečeni poslanec zopet pristopil k »Zvezi«.

Temu nasprotno piše »Südsteierische Presse«:

»Mi smo v počezju, da moremo konstatirati, da se to ni zgodilo do sedaj. Zdi se pač, da vitez Berks želi pristopiti k rečenemu klubu. Klub pa ni bil še v položaju, da bi se posvetoval o vsprejemu rečenega poslanca in da bi bil sklepal o tem.«

Nam se ta izjava zdi nekako čudna, ker si ne moremo prav misliti, kake naj bi bile »želje« tega ali onega poslanca — ako niso bile izražene v konkretni obliki — predmetom klubovih sklepov. Tu je torej edino: ali je vitez Berks prosil za vsprejem, ali ni prosil!

Potovanje predsednika francoske republike. Včeraj je predsednik Loubet na svojem potovanju po Algiru dospel v Tlemcen, kjer so ga urojeneci navdušeno vsprejeli. Loubet je imel na banketu, ki je bil prirejen njemu na čast, govor, v katerem je protestiral proti trditvi nekaterih, da Francija ne zna kolonizirati in je povdarjal, da so ravno lepi vspehi, katere je Francija dosegla v Algiru so najboljši dokaz za njeno kolonizacijsko sposobnost.

Včeraj zjutraj je Loubet vsprejel v Tlemcenu marokanskega amela (zastopnika). Isti je rekel, da čuti dolžnost pozdraviti načelnika vevlasti, s katero je srečen, da more gojiti prijateljske odnose. Loubet se je zahvalil za to izjavo in je podaril amelu krasno puško.

Na to je Loubet vsprejel šerifa verskega reda Ouzan, ki ima svoj sedež v Maroku, a mnogo členov tudi v Algiru. Šerif je Loubeta zahvalil na naklonjenosti Francije do členov tega reda, na kar mu je predsednik podelil viteški križ častne legije.

Oficijozna vest iz Pariza javlja, da je naslednikom algirskega generalnega guvernerja imenovan posl. Jonnart, ki je že enkrat zasedal to mesto.

Demisija ministra Prinettija. Iz Rima se oficijelno javlja, da se je minister za vnanje stvari, Prinetti, katerega sedaj radi njegove bolezni nadomestuje minister Morin, odločil, da poda definitivno demisijo. Njegovim naslednikom bo imenovan njegov sedanji namestnik in minister mornarice, Morin. Zastrjuje se pa, da se Prinetti ne odtegne za vedno iz javnega življenja, marveč, da se povrne zopet, čim popolnoma ozdravi.

Tržaške vesti.

Himen. Danes se je poročila na Opčinah gospica **Milica Valentič**, hči uglednega, občesposlovanega učitelja-veterana mej našimi okoliškimi učitelji, z gospodom **Hermano Boltarjem**, uradnikom na direktoriji e. k. državnih železnice v Beljaku. Iskrene naše čestitke!

Jutri pa se poroči v cerkvi na Katinarji gospod **Karol Čok**, sin našega uzonega Andreja (»župana«) v Lonjerju, z gospico **Marijo Ulčnik** iz Šmarj poleg Kopra. Tudi tema dvema novoporočencema izrekamo iskrene čestitke.

Shod volilcev. V sredo ob 8. uri zvečer se snidejo na posvetovanje volci v Kolonji, ki pripada III. (svetoivanskemu) volilnemu okraju. Posvetovanje se bo vršilo v krčmi pri Matevžu.

Volitve v III. mestnem razredu so se izvršile, kakor je bilo pričakovati in kakor smo to pričakovanje izrekli že v sobotnej številki našega lista pred zaključkom volitev, se zmago dosedanje vladajoče kamoristične stranke.

Ta zmaga kamoristične stranke pa je najbolje in v najkrajših potezah označena s tem, da je vladni zastopnik, namestniški svetovalec vit. Jettmar in ostentativno z odprto glasovnico glasoval za kamoristično stranko in da so kamoristični listi pretili občinskim učiteljem, da izgube službo, ako bodo glasovali za kandidate Dompierjeve stranke.

Na jedno stran so se torej očitno vezali z vlado, na drugo pa so terorizirali učitelje in profesorje, ki so v občinski službi. In

taka stranka hoče biti neodvisna in liberalna!

Izvoljeni so bili sledeči kandidati društva »Patrija«, vulgo kamora:

Cesar Combi	1619	glasovi
dr. Josip Mazorana	1614	„
odvetnik Alfred Zanolla	1608	„
dr. Ferruccio Cimadori	1607	„
dr. Camillo Depiera	1599	„
Anton Suttina	1592	„
odvet. Aristid Costellos	1591	„
Jakov Karol Soletti	1577	„
Marijo Strudhoff	1566	„
Josip de Renaldy	1565	„
Dominik Risigari	1565	„
Gustav Wieselberger	1560	„

Kandidati društva »Domenico Rossetti« pa so dobili:

Cogliolina inž. Dominik	1099	glasov
Pederzoli Henrik	1096	„
Depangher dr. Michael	1071	„
Miks prof. Rihard	1068	„
Buzzier dr. Anton	1067	„
Dompieri dr. Gino	1066	„
Enenkel dr. Edvard	1062	„
Pattay dr. Graeco	1058	„
Marinaz Fran	1054	„
Pozzeto F. Raoul	1050	„
Rocco Fran	1033	„
Tabouret inž. Josip	1027	„

Obširneje govorili bomo po dovršenih volitvah. Za sedaj se hočemo omejiti na par splošnih opazk.

Predvsem je treba konstatovati, da so po dovršenih volitvah sešteli 2751 glasovnic, dočim je glasovalo le 2702 velilcev. Kako je došlo 49 glasovnic v žaro, vedo seveda samo zastopniki kamore in še bolj slavne vlade, ki so bili v komisiji. Več njih je glasovalo za že mrtve volilce. In da si so proti temu protestirali zaupniki društva »Domenico Rossetti«, se vladni komisar ni niti zmenil za te proteste in je dotičnim dovolil, da so glasovali. Nekateri so z raznimi pooblastili glasovali po sedem- in celo osemkrat. Nekemu pristašu Dompierjeve stranke niso dovolili glasovati, ker da on ni identičen z osebo volilca, za katerega je hotel glasovati, in so ga odpravili z zahtevo, naj prinese potrdilo o svoji identiteti. Ko se je povrnil s pooblastilom, pa mu zopet niso dovolili glasovati, češ, da je že nekdo drugi glasoval pod dotičnim imenom. Isto so odgovorili tudi nekemu drugemu, ki je prišel glasovat s pooblastilom za odstotnega volilca. Ta je imel v rokah pooblastilo in legitimacijo, a kljub temu je pod dotičnim imenom glasoval pred njim že nekdo drugi. Kako je bilo to mogoče?

Prav lahko! Na magistratu so vedeli, da je dotičnik odsoten in so izdali kakemu svojemu pristašu drugo legitimacijo, s katero je prišel na volišče. To se le nekateri slučajji, a že ti rasvetlujejo dovolj način volitev v III. razredu. Če je tukaj, kljubu štirim filuciarjem stranke bivšega župana, vladni zastopnik molčal na vse lumparije, katere je počenjala komisija, potem si že lahko predstavljamo kake so bile zadnje volitve za državnozbornsko peto kurijo in kako se delajo volitve po oah isterskih občinah, kjer imajo Italijani gospodarstvo v rokah in kjer neuki kmetje ne morejo kontrolirati vseh sleparij laških obliščev.

V počestitve spomina pok. Mihaela Trudna so darovali v rodoljubne namene gospodje: dr. Pretner, dr. Rybář, dr. Gregorin in dr. Abram po 10 K, Fran Dollenz, dr. Slavik po 5 K, B. Godias, V. Furlan, Gomilščak, S. Martelanc, S. Godina po 2 K, N. N. in F. Ferluga po 1 K, prof. Jesenko 3 K in pol. društvo »Edinost« 20 K.

Italijanski podjetniki na istrski cesti. Pišejo nam: Zopet vam moram sporočiti žalostno vest kakor prispevek o vnebovpijočem zapostavljanju domačinov za tujimi usiljenici.

Dan na dan, ura za uro tožijo britko delavci domačini, da morajo — sami potrebni kruha — gledati, kako jim tujinec jemlje kruh iz-pred ust. Tako se godi še posebno na delih za uravnavo takojmenovane istrske ceste. Tam vam delajo sami tujei iz bližnjega kraljestva; za domačine, priznani-dobre delavce, pa ni dela, ni zasluzka, ni kruha!

Ali tako postopanje ni vnebovpijoče le zato, ker se domačemu delavcu krivica godi, ampak je neodpustno z gospodarskega stališča občine, oziroma splošnega, javnega interesa. Ne le, da je denar, ki ga služijo tujinci, izgubljen za deželo, mesto da bi — kar bi gotovo, ako bi delali le domačini — oplojeval domače gospodarstvo življenje; ampak pomisliti treba tudi to, da se o nemanju tujcev

kar čisto nič ne gleda na kvaliteto delavca in da se nimalo ne gleda na to, kako ti ljudje delajo!! Ali z drugimi besedami: to jim je potranska stvar: kako bo to delo!!

Kričoč primer smo doživeli ravno na istrski cesti. Zgradili so mogočno ozidje, tako trdno, da se je le po enem dnevu dežja velik del zidu sesul. To se je zgodilo blizu pokopališča. Vse tisto zidovje je stalo trdno celih — 14 dni!

In takih slučajev se je bati še mnogo. Saj so celo naši — čevljarji prorokovali, da se že po prvem dežju brzokone prične rušiti tu pa tam, kar so sezidali tisti vrli laški delavci. In njihovo prorokovanje se je že začelo uresničevati!! Tako se zida pri nas, tu v Trstu, kjer je domovina izbornih zidarjev!! Tako izbornih delavcev in v toliki množini, da bi moralo biti tu vse uzorno, kar se sploh zida!

In vi, gospod inženjer, ki nadzorujete dela na istrski cesti, ali se ne sramujete malec?!

Tujei, podaniki tuje države delajo tu! Mej tem pa ne le da sinovi tega tržaškega ozemlja pohajkujejo brez dela in zasluzka, ampak je tudi v neposredni bližini, v sednji pokrajini istrski največa beda. Kako so ubogi ljudje iz Istre tožili minolo zimo! Tožili so, kako da niso pridelali niti toliko, da bi mogli davke plačati, kako da nimajo doma, s čemer bi se mogli hraniti, in kako da tudi v Trstu, kjer je mnogo dela — ne morejo dobiti zasluzka!

Bedni domačin, podanik te države, ne more dobiti dela, mejtem ko je na tržaških delih na tisoč in tisoče tujcev, podanikov druge države! In ta avstrijska vlada molči k temu, ona se ne gane proti takim vnebovpijočim razmeram!

In kakor da jej je še posebno po volji to, da imajo tu tujei varno zatočišče, mejtem ko domačemu prebivalstvu po deželi boben pojevta nimen, da — država dobiva davke!!

Vem, da bo toliko, kakor bi kdo pljuval — v morje, kakor da bi kdo s palico tolkel po vodi, ali pa delal luknje — v zrak ali v vodo, vem, da so vsemogočna gospoda gluhi za naše kliče in brezčutni za našo besedo, ali vendar v srcu nam žge in plapoka in sili v pero:

vestna vlada bi morala skrbeti za svoje davkoplačevalce, ne le s tem, da bi jim sama dajala dela na javnih zgradbah, ampak da bi tudi druge, do katerih ima moči, ako le hoče, silila v to;

vlada je dolžna podpirati svoje podanike že zato, ker tudi oni podpirajo državo z denarjem in krvjo;

izlasti ne bi smela vlada dovoljevati, da stradajo domačini, dokler je polno dela za tuje;

in sledijoč bi morala gledati vsaj na to, da bodo tisti tuji podjetniki in njihovi delavci vsaj pošteno delali, da bo naša javnost za tisti denar, ki roma iz dežele, imela vsaj solidno delo!

Iz sv. Križa smo prejeli: Kakor je bilo že opisano v »Edinosti«, je 13. t. m. več pevcev in pevk pevskega društva »Kolo« priredilo izlet v sv. Križ. A došlo je tega dne k nam v obiske tudi družih bratov iz tržaške okolice in od drugod.

Ta dokaz prijateljstva nas je močno razveselil in mi ne vemo drugega, nego da milim bratim in rojakom izrečemo najpristrčnejo zahvalo. Posebej in iz srca pa se moramo zahvaliti tudi gospodu Jakobu Štoki, ki nas je pozdravljal toli prisrčnem govorom, narekovanem od navdušenja in ljubezni.

Prosim pa moramo tudi oproščenja. Potreba morda ni bila taka, kakor bi si jo bili mili gostje želeli. Vsakako je bilo na tem krivo tudi neugodno vreme.

Sicer pa kličemo gostom še enkrat in iz srca: hvala in naš bratski pozdrav!

Več Križanov.

Gg. sotrudnike, ki so nam doposlali razne spise — osobito pa gg. dopisnika o učiteljskem vprašanju na Goriškem in pisca dopisa »Kako se postopa z našimi občini?« — prosimo nekoliko potrpljenja. Izvolijo naj uvaževati, da je v tem hipu naša dolžnost, da obračamo svojo pozornost volitvam in sicer zahtevajo volitve našo pozornost tudi izven uredništva.

Prosimo torej nekoliko potrpljenja.

»Slovaško pevsko društvo« naznanja vsem svojim cenjenim gospicam, gospem in gg. pevcom, da se vršijo odslej zanaprej vsaki

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond **25,000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75,000.000 K.**

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižji cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster
TRST (via Giuliani 11) — BARKOVILJE (zraven pokopališče)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Zage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.
Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Predzadnji teden

Srečke za ogrevalne sobe
(Wärnestuben-Lose)
po 1 krono

Glavni dobitek

kron **40.000** kron

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o, Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, S. Tavella, Figli di O. Zuculin v Trstu.

Vsi dobitki se od prudajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.

TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Qbuvala za pospode

črna, angleška po gl. 3.20, rumena, po gl. 3.50.

Specijaliteta obuval za dečke.

Qbuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gl. 3.50
nizki čevlji lakirani a beli po gl. 1.90

Naročbe po meri.

Izbor oblek za moške in dečke.

Popolna likvidacija!

Radi podretja hiše, prodaja

čevljarnica Madriz ul. Sv. Antona

celo zalogo obuvala v velikom izboru za moške, ženske in otroke. Razprodajalne cene radi opustitve obrti.

Uljudno se naproša za obilen obisk.

Paglianova pijača

● ● ● prof. Ernesta Pagliano ● ● ●

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje pose v Rimu, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdu

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco šte. 4.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, ckvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Posojilno in konsumno društvo v Ricmanjih
pisana za država z neomejenim poročtvom

Vabilo

na

tretje redno sobranje

ki bo

v nedeljo, 26. aprila 1903

ob 3. uri pop. v hiši gosp. Josipa Kuret v Ricmanjih h. št. 55.

DNEVNI RED:

1. Prečtanje zapisnika zadnjega sobranja.
2. Poročilo starešinstva.
3. Odobritev letnega računa in bilance.
4. Določitev nagrade delavnim členom.
5. Zadruga se razdeli v dve zadrugi: a) konsumno društvo, b) posojilnica in hranilnica po R. ff. in novem sistemu.
6. Volitev starešinstva in nadzorstva.
7. Sinčajnosti.

Na polnoštevilno udeležbo uljudno vabi v Ricmanjih. 11. aprila 1903

Starešinstvo.

PREDNO KUPITE

PERILO

blagovolite obiskati

veliko skladišče angleške platenine in kotenine

tvrdke

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST

kjer se prodaja po stalnih cenah z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.

VZORCI SE NE DAJAJO.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu obitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno
Cenike razpošilja franko